

Sygn. akt II Ka 604/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 listopada 2023r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Karol Troć
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Walerczak

przy udziale Prokuratora Marka Sęktasa

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2023 r.

sprawy **G. F.**

oskarżonego z art. 13 § 1 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 2 kk w zw. z art. 11 § 2 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez oskarżycielkę posiłkową

od wyroku Sądu Rejonowego w Łukowie

z dnia 10 maja 2023 r. sygn. akt II K 65/20

utrzymuje wyrok w mocy;

zwalnia oskarżycielkę posiłkową od opłaty za II instancję i wydatków postępowania odwoławczego, przejmując je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 604/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Łukowie z dnia 10 maja 2023 r. sygn. akt II K 65/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrazy przepisów postępowania w zakresie oceny dowodów poprzez dokonanie ich jednostronnej oceny, przejawiającej się w uznaniu za wiarygodne jedynie wyjaśnień oskarżonego i zeznań świadków z jego strony i całkowitym pominięciem zeznań oskarżycielki posiłkowej i świadków z jej strony, mimo iż te dowody również znajdują potwierdzenie zgromadzonym materiale dowodowym, co narusza również zasadę, iż podstawę wyroku może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej oraz zasadę obiektywizmu</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
	Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny	
	<p>Ogólnikowo sformułowany zarzut apelacji osobistej oskarżycielki posiłkowej, choć w znacznej mierze nie można mu odmówić słuszności, jako że przeprowadzona przez Sąd I instancji ocena dowodów pozostawia wiele do życzenia, co do zasady mógł być uznany za słuszny, bowiem ocena ta, w szczególności w zakresie wyjaśnień oskarżonego o szczegółach jego relacji, zwłaszcza finansowych, ze zmarłym R. P. oraz wtórujących mu świadków, nie jest dostatecznie wnikliwa, analityczna ani prawidłowa.</p>	

W tym momencie nie ma jednak konieczności rozwijania tej konstatacji, bowiem zarzut obrazy przepisów postępowania, by być skutecznym z punktu widzenia postępowania odwoławczego, musi być powiązany z wpływem obrazy przepisów na treść rozstrzygnięcia (art. 438 pkt 2 kpk); inaczej – błąd sądu musiałby skutkować nieprawidłowością wyroku. Ten zaś, choć z nieco innych niż wskazane w pkt 3.5. uzasadnienia przyczyn, był prawidłowy, wobec czego zarzut obrazy przepisów postępowania mającego wpływ na prawidłowość rozstrzygnięcia, nie można było uznać w całości za zasadny.

By ocenić prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu, trzeba zwrócić uwagę na treść postawionemu oskarżonemu zarzutu, treść przepisów prawa karnego materialnego, które miałyby on naruszyć oraz zasadę orzekania w granicach zarzutu. Oskarżonemu zarzucono, że usiłował doprowadzić oskarżycielkę posiłkową do niekorzystnego rozporządzenia mieniem – w dniu 7 czerwca 2018 r. – poprzez wprowadzenie jej w błąd, że jej ojciec R. P. otrzymał od niego jako zaliczkę 38 tys. zł (a którą ta w konsekwencji miałaby po jego śmierci zwrócić), do czego użył dokumentu przez niego podpisanego, ale wypełnionego niezgodnie z wolą podpisującego (potwierdzenia przyjęcia powyższej kwoty). Pomijając słuszne wywody oskarżycielki posiłkowej co do zasadności ustaleń Sądu na temat wiarygodności tego dokumentu należy zauważyć, że nigdy nikt nie twierdził, że oskarżony w dniu 7 czerwca 2018 r. użył tego dokumentu. Wielce prawdopodobnym jest, iż ktoś (oskarżony lub inna powiązana z

nim osoba) rzeczywiście wypełnił treścią kartkę papieru w kratkę pismem komputerowym już po tym, jak zmarły się na niej podpisał in blanco, przy czym co najmniej wątpliwym jest, by rzeczywiście chciał on, by wpisano tam to, co ostatecznie wpisano. Tym niemniej dokument taki ujrzał światło dzienne dopiero później, a w dniu, co do którego zarzucono, że oskarżony działał, nikt o nim nie wspominał, nie mówiąc o tym, by się nim posłużył, np. okazując go przy wezwaniu do zapłaty czy składając do akt postępowania itp. Nie zarzucono też oskarżonemu, by dokument taki niezgodnie z wolą podpisującego wypełnił (jedynie że się nim posłużył i to w konkretnym dniu). Nie można więc było snuć rozważań ani o tym, że oskarżony dokument ten nierzetelnie wypełnił (bo takiego zachowania mu nie zarzucono), ani też że dokumentem takim posłużył się w innym dniu (z uwagi na ramy czasowe zarzutu). Ten element zarzuczonego oskarżonemu zachowania (mający wypełnić znamiona z art. 270 § 2 kk) ze względu na kształt zarzutu zdecydowanie należało wyeliminować. Pozostawała kwestia, czy oskarżony, jeśli faktycznie wprowadzał pokrzywdzoną w błąd co do faktu przekazania jej ojcu pieniędzy co do istnienia podstaw do żądania ich zwrotu, zachowaniem swym wyczerpał znamiona oszustwa - w formie stadialnej usiłowania. Przypomnieć należy, że ustawodawca nie penalizuje samego zamiaru, chęci wyłudzenia ani nawet czynienia przygotowań do niego - art. 16 § 2 kk (za takie można byłoby uznać przygotowywanie nierzetelnych dokumentów). Przestępstwem jest dopiero usiłowanie doprowadzenia

innej osoby do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez np. wprowadzenie jej w błąd, a usiłowaniem jest takie działanie, które bezpośrednio, ostatecznie zmierza do dokonania (w tym przypadku do przekazania pieniędzy), które jednak nie następuje (art. 13 § 1 kk). W sprawie niniejszej usiłowania doprowadzenia pokrzywdzonej do przekazania pieniędzy dopatrzeć się nie można. Jak sama pokrzywdzona wskazała, rozmowa (telefoniczna) z oskarżonym (tylko ta z 7 czerwca 2018 r., późniejsze są poza zarzutem) była niekonkretna, mówił tylko, że przekazał G. P. pieniądze i że po zgromadzeniu dokumentów i konsultacji z prawnikiem podejmie kroki prawne. Trudno uznać zapowiedź oddania sprawy pod osąd wymiaru sprawiedliwości za próbę oszukania kogokolwiek, wprowadzenia w błąd, doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, tak jak nie jest groźbą bezprawną zapowiedź spowodowania wszczęcia postępowania, jeśli ma ono na celu ochronę prawa (art. 115 § 12 kk). Mogłyby być uznane za taką próbę sformułowania, że lepiej zapłacić, bo postępowanie sądowe wywoła dodatkowe koszty, bo będzie gorzej, a dobrowolna zapłata będzie mniej uciążliwa itp. Sformułowania, z którego wynika, że sprawą zajmie się niezawisły sąd, który rozważy wszystkie dostępne dowody i wyda obiektywne orzeczenie, nie można uznać za próbę przekonania, że wyrok będzie jednoznaczny i dla wzywanej niekorzystny, nakazujący zapłacić coś, co nienależne. Być może oskarżony zaczął już wówczas przygotowywać grunt pod ewentualne późniejsze żądanie zapłaty, „zmiękczać” pokrzywdzoną, przekonywać, że rzeczywiście

przekazał jej ojcu pieniądze, by wywołać w niej przekonanie, że winna je zwrócić, jednakże był to wciąż etap tworzenia warunków, sprzyjających okoliczności do tego, by wystosować żądanie zapłaty – które ostatecznie przecież wg pokrzywdzonej nigdy nie nastąpiło - nawet jeśli stało się tak tylko dlatego, że pokrzywdzona nader szybko stwierdziła, że może to być próba wyłudzenia i zgłosiła sprawę organom ścigania, co zatrzymało pochod przestępstwa. Ostatecznie, wskutek tego, że ostrożna pokrzywdzona zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa zapobiegła przejściu do fazy usiłowania, oskarżonemu nie można było przypisać podjęcia próby zażądania od niej zapłaty, wskutek czego zarzutu, że Sąd niesłusznie go uniewinnił, nie można było uznać za zasadny.

Wniosek

O zmianę zaskarżonego wyroku i uznanie oskarżonego za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.

Niezasadność zarzutów skutkowałą nietrafnością wniosku o jakąkolwiek zmianę wyroku, w szczególności poprzez skazanie oskarżonego, co uniemożliwia treść art. 454 § 1 kpk. Niezasadny był wniosek alternatywny o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, co formalnie byłoby

dopuszczalne w świetle art. 454 kpk (przy potrzebie kasacji wyroku uniewinniającego), jednakże, jak wskazano powyżej, z uwagi na zatrzymanie pochodzenia przestępstwa na etapie przygotowania oraz granice zarzutu aktu oskarżenia, poza które wykroczyć nie wolno, brak jest prawnych możliwości skazania oskarżonego i ponowienie postępowania przed Sądem I instancji nie dałoby w tym zakresie żadnych nowych możliwości.

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE
1.	
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności	
ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Całość wyroku, tak w granicach wyznaczonych sformułowanym zarzutem, jak i w pozostałej, podlegającej ocenie z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy	
Bezzasadność apelacji i brak okoliczności, podlegających uwzględnieniu z urzędu.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany

Zwięźle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
II	Zgodnie z treścią art. 636 § 1 kpk w razie nieuwzględnienia apelacji, wniesionej wyłącznie przez oskarżyciela posiłkowego, koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi skarżący. W ocenie Sądu zasady słuszności wymagają jednak, by skarżąca nie ponosiła tych kosztów w związku z próbą dochodzenia apelacją karnoprawnej ochrony swoich rzeczywiście zagrożonych, choć wstępnie, praw majątkowych, wobec czego na podstawie art. 624 § 1 kpk od opłaty i wydatków postępowania ją zwolnił.

PODPIS